

09.05.2023

UPA2023/63
Paneeraq Olsen, Naleraq

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa siunertaralugu, Naalakkersuisut Inatsisartut Inatsisaannik saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsimmik allanngortitsinermi angajoqqaat, angajoqqaatut sinniisut ilaqutariillu namminerisaminnik ikiorseqarnissamut pisinnaatitaanerat §8-mi allassimasunngortinneqassaaq. Inatsisartut Inatsisisaattut siunnersuut kingusinnerpaamik UPA2024-mi saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit)

Oqaaseqaat:

Naleqqaminngaaniit siunnersuuteqartumut Inatsisartunut ilaasortamut Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiinnit siunnersuutaanut qujavugut. Siunnersuut pingaaruteqarluinnarpoq tassami inuit innarluutillit angajoqqaavinut tapersorsortiisalusu ikiorserneqartarnissaat pillugu inatsisitigut periarfissinneqarnissaannut siunnersuutaammat. Naleqqaminngaaniit pingaarluinnartutut isigaarput inuit innarluuteqartut qanigisaat tapersorsortiisalu pingaartumik tarnikkut ikiorserneqarsinnaasunngornissaannut periarfissiinerussammat.

Soorlumi siunnersuuteqartup siunnersuummini allakkaa qitornarisaq innarluuteqarpat aammalu eqqarsartaatsimigut nappaateqarpat angajoqqaanut assigiinngissinnaasumik tuttartoq. Aammalu ernumalernermik apeqquterpassuarnillu pilersitsisartoq.

Inuit innarluutillinnut qanigisaasut ikiorserneqartalernissaannut inatsisitigut periarfissinneqarnissaat pillugu Naleqqaminnganiit naatsersuutigissavarput aamma inuit innarluutillit inersimasunut angajoqqaat angajoqqaatulluunniit oqartussaasut taakkulu qitornaqarpata qitornarisaat aammalu tapersorsortit pineqartut.

Uanga uunga Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinnissaanut tarnikkut nappaateqarnermigut imaluunniit eqqarsarsinnaassutsiminik kinguarsimasuunermigut soqutisaminut ingerlatsinnaannjunnaarsimasumut qanigisaasut pisortanut saaffiginnissinnaasunngornissaannut siunnersuuteqaraluarpunga Siulittaasoqarfimmiilli itigartinneqartumut nutserneqarneragoq piffissarititaasup iluani ilanngullugu nassiunneqanngimmat. Taamaattumik nuannaarutigaa Agathe Fontain Inuit Ataqtigiinnit siunnersuummik uuminnga siunnersuuteqarmat.

Siusinnerusukku § 37-i aqutigalugu¹ Naalackersuisunut apequtiginikuuara Nunatsinni innuttaasut tarnimikkut nappaatillit qassiunersut. Naalackersuisut akissutaanni takuneqarsinaavoq inuit tarnimikkut nappaatillit 1020 missaaniittut taakkunanga meeqqat 175-isut. Uani kisitsimmi ilaanngillat timimikkut innarluutillit. Kisitsisit takutippaat angajoqqaapaaluit innarluuteqartunik meeraqartut. Taakkuupput ulluinnarni ilungersorlutik meeqqaminik passussillutillu isumaginnittuusut. Aammalu meerartik inersimasunngoreerluni inuit innarluutillit inissiaannut nuunnikuusut, ilaallu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinneqartartut ataasiakkaallu namminerisiminnik ineqarlertartut.

Pingaartumik meerarisaq tarnikkut nappaateqartillugu inersimasunngoraangat pingaartumik inersimasut silarsuaannut ikaarsaariatraangat angerlarsimatilluni imaluunniit inissiamut illumulluunniit aallamut nuukkaangat ernumanerit annilaanganerillu isumakulunnerillu pilersarput, meerarisaq ulloqartarmat tarnikkut nappaataa initoorujussuulluni aqutsisorujussuullunilu. Meerarisaq sakkortuumik atugaqaraangat angajoqqaanut angajoqqaanulluunniit oqartussaasut tapersersortillumi nukipassuarnik atuilersarput pisariaqartitsilersarlutillu arlaatigut ikiorserneqarnissaminnut.

Naleqqaminngaani iluarisimaarparput Naalackersuisut inunnut innarluuteqartunut inatsimmi inummumut innarluuteqartumut taamaallaat sammitinneqarnerata aamma qanigisaasunut sammisumik inatsisip allanngortinnissaanut allannguutissatut siunnersuuteqarmata. Taamaallitut angajoqqaajusut angajoqqaatut oqartussaasut tapersersortillu aammalu neriuppunga inersimasuuppat qitornaanut qanigisaanullu inatsisigitut ikiorserneqarnissaanut periarfissinneqassammata.

Nalilersuinermi kissaatiginarpoq pingartumik tarnimikkut nappaateqarnermikkut imaluunniit eqqarsinnaassutsiminnik kinguarsimasuulermikkut soqutigisami apparneratigut aamma qanigisaasut pisortanut saaffiginnissinnaasunngortinneqassasut, naak pineqartoq 18-it sinnerlugit ukioqalereersimagaluartoq, taamatullu inersisutut pisinnaatitaaffeqaraluartoq. Tamatumani eqqarsaatigineqarpoq tarnimigut napparsimasup imminut nalilersinnaannginnerani qanigisaasoq pisinnaatinneqalissasoq pisortanut saaffiginnissinnaasunngornissaa. Ullumikkut qanigisaasoq soorlu anaanaasoq qitornani inersimasoq tarmigulli nappaaateqartoq ikiorneqartariaqartutullu isigisani, pisortanut saaffiginnikkaangat, akissutaajaguttarpoq qitornat inersimassummat qitornaa nammineq saaffiginnissasoq, naak qitornaa imminut napparsimasutut isiginnginnami saaffiginnikkusunngitsoq, anaanaasulli qanigisaasaluunniit takusinnaavaa ikiorserneqartariaqarlunartoq qitornani.

Naleqqaminngaani Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaa taperserparput taamaattorli kissaatigalugu Upernaakkut ataatsimiinermut UPA 2024-imut siunnersuuteqassasut.

Naleqqaminngaani kissaatigaarput Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaanut aalajangiiffigisassatut siunnersuut ingerlatinneqassasoq.

¹ [201_2022_Psykisk_syge_PANERO_kal.pdf\(ina.gl\)](#)